

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. Mortem non ùt remotam, sed proximam, & præsentem, cogita. Ex Veteri. Ex Novo. Ex Patribus, & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Joannes Arragonum Rex, cum Anno D. 1479. febris correptus in deliquium incidisset; mox ad se reverfus altantes intuentis exclamavit: *o vanas hominum cogitationes! o miseros homines!* qui ad principatum aspirant! qui divitias, opes, & nimios honores affectant! *o felicem pauperum conditionem, & securam illorum vitam, atque beatam;* qui panem comedunt cum sudore vultus sui, qui vivunt labore manuum suarum. Nam mihi misero quid regnum, quid honores, quid obsequia plurimorum, contulerunt? quid labores scilicet magnos, & multa corporis, & animæ, pericula subivi; nec unquam ætate tam longâ potui mihi dies aliquot videre bonos. *O me miserum, & infelicem!* qui tam sero fallacem Mundum cognosco! qui vitam certò vixissem multò meliorem; si non rex, sed agriculator, fuissem. Converteris autem ad imaginem Crucifixi, defixis in cœlum oculis: *o pietissime Redemptor, inquit, parce mihi indignissimo servo tuo!* miserere mei clementissime Jesu! atque inter has voces animam Deo reddidit. Ita Lucius Marinus l. 8. rer. Hispanie.

Ascendit mors per fenestras. Jer. 9. 11. Cur non per portas? ut opprimat magis incautos. Homines magis in januis, quam fenestris custodiendis, occupantur. Mendoza in 1. Reg. 3. morte nil certius.

Occidit sol in meridie. Jer. 15. 9. Moraliter occidit sol in meridie juvenibus, qui sperabant annos Nestoris, & in flore ætatis à morte abripiuntur. Cornelius hic.

Ex Novo.

Vigilate. Matth. 25. 13. Opus est vigilare, sive vesperi, id est, in juventute; sive mediâ nocte, id est, in medio vitæ humanæ tenebrôsæ; sive galli cantu, quando jam senior est; sive mane, quando jam senectute provecta est. Origenes tr. 30. in 24. Matth.

Vigilate ergo &c. Marci 13. 35. Serò Dominus venit, cum aliquem in senectute de hac vita exire præcipit. Mediâ nocte advenit; cum aliquem in juventute inopinatâ morte vocaverit. Galli cantu adventat; cum aliquem in adolescentia obire imperat. Manè supervenit; cum quempiam in pueritia subtraxerit. S. Honorius f. de adv. Dom.

Nescitis, quando tempus sit. Marci 13. 33. utiliter abscondit Deus consummationem vitæ; sive omnium in communi, sive uniuscujusque in singulari: ut, dum incertus est finis, semper solliciti simus, ac anxii; expectantes illum, & timentes; nè impræparatis superveniat. Theophylactus hic.

Permitte mihi primùm renuntiare his, quæ domi sunt. Luc. 9. 59. Summa vitæ humanæ incertitudo nec minimam morulam admittit, quò tardes ad Deum venire. Quid agis homo? Deum sequi vis; & priùs domum abis? unde scis, an revertendi tempus aderit? vis domesticas res disponere: habesne diem crastinum? Ezechias lf. 38. 1. jubetur domum disponere propter instantem mortem; ille autem domum oblitus hoc agit, ut Deum oret. v. 2. Bæza t. 2. l. 6. c. 4. §. 7.

Hac nocte animam tuam repetunt. Luc. 12. 20. Rectè dicitur anima impij evulsa: quia in vitiorum suorum obscuritate est deprehensa; & lucem saluberrimæ considerationis abjicit; per quam mortis suæ horam præcogitare, parareque debuit. Dionys. Carth. hic.

Ex Patribus, & aliis.

Sancti viri, quia brevitatem vitæ indefinenter aspiciunt, quotidie morientes vivunt; & tantò se mansuris solidius præparant; quantò & nulla esse transitoria semper ex sine pensant. S. Gregor. l. 7. mor. c. 14.

Quid mutabilitas, nisi mors quædam est? quæ dum rem quamlibet in aliud immutat, quasi occidit, quod fuerat; ut incipiat esse, quod non erat. Id. l. 12. c. 17.

Ad hoc conditor noster latere nos voluit finem nostrum; ut, dum incerti sumus, quando moriemur, semper ad mortem parati inveniamur. Id. l. 12. c. 20.

Si præcivisset homo diem obitus sui, totam vitam suam sine timore in peccatis peregisset; & solum ante duos, vel quandoque tres dies, ante mortem suam dedisset se ad poenitentiam. S. Athanasius lib. Quæst. quæst. 36.

Quotidie diem exitus tui expecta, & ad ingrediendum illud iter te para: quæ enim horâ minimè putas, veniet mandatum horribile. Et vae tunc imparatis! S. Ephrem Consil. de vita spir. ad Monachum Novit. c. 51.

§. IV.

Mortem, non ut remotam, sed proximam, & præsentem, cogita.

Ex Veteri.

In quocunque die comederis, morte morieris. Gen. 2. 17. Non quòd mortuus sit illò die, ut dicit Augustinus super Gen. sed sententiam mortis incurrit, & mori cœpit. Mori, est ire ad mortem. 2. Reg. 14. 14. *omnes morimur, & quasi aqua dilabimur.* S. Vinc. Ferr. serm. de quadruplici morte.

Apparuit ei Dominus sedenti in ostio tabernaculi sui. Gen. 18. 1. Abraham in ostio tabernaculi sedebat; Elias in speluncæ suæ ostio stabat: uterque ad egressum paratus; uterque in Domini adventum semper suspensus. Richard à S. Vict. de Benjam. c. 10.

Cumque concidisset ligna in holocaustum. Gen. 22. 3. Cur ligna fert in montem? an non ibi, vel in vicinia, reperturus? quia fortè in loco immolationis ligna non reperiret. Salubre consilium est, ut quisque Christianus imitetur Abrahamum; suæque omnia componat, ligna jam concisa deportans; & quæcunque supremum illud vitæ tam periculosum tempus requirere potest. Didacus Nils. vit. Abrahæ c. 11.

Ne fortè in itinere quidquam patiatur mali. Gen. 42. 4. Cajet. ex Hebr. *nè fortè occurrat ei mors.* Juniori magis timet: quia juniores præsertim mors insequitur. Senes ad mortem currunt; mors currit ad pueros.

Ad sepulchrum Joannes præcurrit Petro; quia erat junior. Alvarez Illustr. 187.

Vectes semper erunt in circulis; nec unquam extrahentur ab eis. Ex. 25. 15. Petrus Dam. l. 14. ad hoc vectes in circulis semper esse jubentur; ut, cum portari arcam oportunitas exigit, de intromittendis vectibus nulla portandi tarditas generetur. Sic quisque Christianus debet fecisse confessionem, testamentum, & omnia, quæ ad bonam mortem pertinent. Didacus Nifs. vit. Abr. l. 11. c. 5.

Omnes morimur, & quasi aquæ dilabimur super terram. 2. Reg. 14. 14. Non ait moriemur, sed *morimur*: sicut flumen jugi fluxu currit, & nunquam aquæ jam elapsæ retro redeunt; ita dies nostri incessanter ad mortem fluunt; nec lapsæ ætatis flumen ad nos redit. Stella in Luc. 16. 3.

Gladium suum vibrabit, arcum suum tendent &c. Pl. 7. 13. Mors quasi gladiò suo senes; & quasi sagittis juvenes, occidit: quia qui occiditur gladiò, de propinquo occiditur; sagittis verò distans. Broyard. Mors.

Tempus nascendi, & tempus moriendi. Eccle. 3. 2. Sapienter Ecclesiastes à nativitate cœpit, & morte; temporariæ hujus vitæ nos admonens. Propterea & Moyses primum suum volumen Genesim inscripsit; Exodum verò secundum nominavit: ut in historia figuratè nobis hanc vitam temporariam describeret. Olympiodorus in Eccle. 3. hic.

Et nos nati continuò deservimus esse. Sap. 5. 13. Quomodo ille tam longam vitam sibi pollicebatur, hi verò tam brevem agnoscunt? Dives erat in vivis, & in tenebrosâ nocte peccati. At hi in Inferno positi; & in aternitate aperti oculi eorum: ut inter vitam, & mortem, vix spatium ullum putârent intercessisse. Sylveira in Apoc. 1.

EX NOVO.

Cum natus esset ecce magi. Matth. 2. 1. Ut cognoverunt hominem, ut viderunt natum; mox obtulerunt myrrham (quâ olim mortui ungebantur) ut indicarent, tantumdem esse nasci, ac mori. Didacus Nifs. p. 1. l. 2. c. 6.

Sint lumbi præcincti &c. Luc. 12. 35. Monet, semper debere esse paratos, tanquam servos Dominum expectantes; non quasi de longinquo, sed de proximo jam jam advenientem. Servi, qui noctu lucernas accensas habent, & eas in manibus tenent, jam dominum suum præsentem, ac pullantem, considerant; ut ipsò veniente nil restet faciendum, nisi ipsum dominum excipere. Sylveira hic.

Aufert à me villicationem. Luc. 16. 3. Non dixit, auferet, de futuro; sed aufert, de præsentem: quia mortem, tempusque reddenda rationis, non ut futurum, sed ut præsens, debemus considerare. Sylveira hic.

Mitte falcem tuam, & metet. Apoc. 14. 15. Falx coarctatim herbam, & spicas, metit, florésque novos, & veteres. Oliva l. 10. Strom. §. Domine, filia mea &c.

EX PATRIBUS, & ALIIS.

Longa nostra desideria increpat vita brevis: in cassum multa portantur, cum juxta est, quò pergitur. S. Gregor. hom. 32. in Evang.

Sentisne, obsecro, quando infans, quando puer, quando juvenis, quando robusta ætatis, quando senex, factus sis? Quotidie morimur, quotidie commutatur: & tamen æternos nos esse credimus. Hoc ipsum quod dicto, quod scribitur, quod relego, quod emendo; de vita mea tollitur: quot puncta Notarii, tot meorum damna sunt temporum. S. Hieronym. ep. 3. ad Heliodorum.

Vitæ hujus principium mortis exordium est; nec prius incipit augeri ætas nostra, quàm minui. S. Prosper l. 2. de vocat. Gent. c. 21.

Quotidie dies ultimus appropinquat, quotidie ad finem tendimus, ad mortem quotidie properamus. S. Isidorus l. 1. soliloq.

Quid agimus? ex quo primum incipimus vivere; nisi morti appropinquare, & incipere mori? S. Bernardus in Pl. qui habitat f. 17.

Vale; mortemque non pluribus stadiis ab aula, quàm à tugurio distare memineris. Hildebertus ep. 3. amico.

Festina mors velò, & remigiò, accelerat, quantum potest. S. Thom. Vill. conc. de S. Doctrothea.

Sicut qui è carcere ducitur ad patibulum; et si longiore ducatur viâ, non tamen ideo patibulum metuit minus, quia eò perventurus est tardius. Et licet sit firmis pedibus, vegetis oculis, validò pectore; cibus, potusque bene sapiat: hoc tamen illum extremè angit, jam in via esse. Et nos omnes ducimur ad mortem; in via jam sumus, exiguis intervallis disjungimur. At dicas, sanctissimus sum; sed in via es. At, annum trigessimum nondum excessi: in via jam eras anno vigesimo; imò & primò anno, primæque horâ. Thomas Morus dicebat. Joannes Nider l. 2. form. c. 3.

§. V.

MORTIS OBLIVIO &c.

Reges Pharaò, & Nabuchodonosor, ambo somniarunt. Pharaò somnii probè recordatus. Gen. 41. 17. &c. At de Nabuchodonosor Dan. 2. 1. *somnium ejus fugit ab eo.* Hinc minus laboravit Joseph in aperiendo, quàm Daniel: Daniel enim somnium, & solutionem, divinare debuit. Differentiam dat Lyranus: quia visio Nabuchodonosor erat respectu futurorum de longè, quæ impleta sunt post ejus mortem; visio autem Pharaonis de futuris in proximo, quorum impletio statim debebat incipere. Didacus Nifs. D. 4. Quadr. §. 1.

Electa triginta milla virorum sortium misit nocte, præcepitque eis dicens: ponite insidias post civitatem. Jos. 8. 3. 4. Copiosus adeò exercitus, licet lentè incederet, iter sine ingenti strepitu peragere nequibat. Verùm Hæenenses sic immerfi jacebant somno, sic exoculati dormiebant; ut nec strepitum audierint, nec mor-